

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 28. oktober 2015

Rettens nr. 8-1939/2015
Politiets nr. SØK-91250-00004-10

Anklagemyndigheden
mod
Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S
cvr-nummer 16235806

Anklageskrift er modtaget den 19. maj 2015.

Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S er tiltalt for

overtrædelse af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4 (tidligere stk. 3), jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 3,

ved i perioden fra den 22. februar 2006 til den 25. april 2006 forsætligt eller groft uagtsomt at have indgået aftaler eller at have samordnet praksis mellem virksomheder, der direkte eller indirekte havde til formål eller følge af begrænse konkurrencen, idet tiltalte forud for indgivelse af tilbud stort eksklusive moms 1.588.839 kr. på bygherre Forsvarets Bygnings- & etableringsstjeneste udbud af bygge- og anlægsarbejde entreprisen "Garderkaseren Høvelte" udvekslede oplysninger om priser og andre vilkår for entreprisen med virksomheden A/S Julius Nielsen & Søn, hvis sag behandles særskilt, og tiltalte med den nævnte virksomhed aftalte, at tiltalte, der vandt udbuddet, afregnede et vederlag på 30.000 kr. til denne virksomhed for dens deltagelse i aftalen eller den samordnede praksis.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf udmålt til 550.000 kr.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af [redacted] og af vidnerne

og [redacted]

forklarede blandt andet, at er i Handels- selskabet af 4.7.2011 A/S, der tidligere drev virksomhed under navnet Axel Rasmussen & Søn A/S.

Virksomheden blev startet i 1942 eller 1943 af I 1980 blev virksomheden. Virksomheden blev i 1983 eller 1984 omdannet til et aktieselskab. Selskabet var hovedsageligt beskæftiget med tømrer- og snedkerarbejde men også med en del hovedentrepriser. I 2005-2006 overvejede men det lykkedes ikke. I 2008 startede drøftelser med Skou-gruppen om overtagelse. Der blev indgået endelig aftale den 30. juni 2011.

I 2006 var der ansat 25-30 medarbejdere i selskabet. I ledelsen var der ansat en bogholder, en konduktør, en formand og en kontorassistent. beregnede selv de fleste tilbud. Udover stod konduktøren og formanden også for beregning af tilbud. De beregnede selv alle deres tilbud, og havde ikke kontakt til andre virksomheder i den forbindelse.

De har udført arbejder på Høvelte Kaserne gennem mange år. deltog ikke på formødet i forbindelse med udbuddet, men mener, at konduktøren deltog. Det var , der beregnede tilbuddet. De havde ikke kontakt med andre virksomheder, heller ikke A/S Julius Nielsen & Søn, i forbindelse med tilbudsgivelsen. Foreholdt udskrift fra notesbog fremlagt som bilag 52-1-6, side 22 og 26, siger påtegningerne i notesbogen ikke noget. kender ikke noget til påtegningerne eller deres indhold. har ikke på noget tidspunkt sendt en telefax til A/S Julius Nielsen & Søn. kan genkende fax nummeret 48140071 som selskabets gamle fax nummer. har ikke sendt telefaxen til A/S Julius Nielsen & Søn. ved ikke, hvem der i givet fald skal have sendt telefaxen til A/S Julius Nielsen & Søn. kender heller ikke til den telefax, der er fremlagt som bilag 52-13-07 side 11, vedrørende det reviderede tilbud. kan bekræfte, at det er , der har beregnet tilbuddet vedrørende Høvelte Kaserne, men har ikke sendt telefaxen til A/S Julius Nielsen & Søn.

kender heller ikke noget til den telefonbesked, der er fremlagt som sagens bilag 52-13-07, side 18. De har til viden ikke haft købt ydelser af A/S Julius Nielsen & Søn. kender ikke noget til et beløb på 30.000 kr. i relation til A/S Julius Nielsen & Søn.

Det var som regel , der underskrev alle tilbud. kan ikke tro, at andre i Axel Rasmussen & Søn A/S kan have indgået aftaler om tilbudspris.

Det er ikke , der har skrevet notatet fremlagt som bilag 52-13-07, side 10. Det kan godt ligne skrift. Det var , som overvejede at havde derfor en meget selvstændig rolle i virksomheden. vil tro, at udarbejde 100 tilbud om året, mens

nok har udarbejdet omkring det samme, måske lidt mindre. stoppede i selskabet ved udgangen af 2007.

mener ikke, at det som bilag 52-97-35, side 4, fremlagte tilbud, er konditions-mæssigt, idet man ikke kan tage forbehold for, at tidsplanen forhand-les på plads. mener derfor ikke, at tilbuddet fra Julius Nielsen & Søn A/S ville være blevet accepteret af Forsvarets Bygnings- & Etablisse-mentstjeneste.

Ved entreprisekontrakten aftalte de, at arbejderne skulle udføres i perioden fra den 1. august 2006 til den 1. december 2006. kan ikke huske, om de ansatte flere medarbejdere i forbindelse med arbejderne.

Om den som bilag 52.97.35, s. 13 fremlagte indkøbsordre forklarede , at det er en bekræftelse på, at arbejderne skal udføres. Tilbudssummen var nedsat med cirka 70.000 kr., da posten vedrørende ekstraarbejder var taget ud.

Da kom på arbejde om morgenen den 25. maj 2011, så , at der holdt nogle biler, som ikke havde set før. Der gik nogle personer rundt. Der blev banket på dør, og fik at vide, at de havde en dommerkendelse til at ransage på selskabets adresse. så først afhøringsrapporten den 8. juli 2011. blev afhørt nogle gange, men mener, at blev afhørt den 25. maj 2011. blev ikke sigtet den 25. maj 2011. Det er rigtigt, at fik udleveret vejledningen "meld dig ud af Kartellet". kan ikke hus-ke, om fik at vide, at ikke havde pligt til at udtale sig. spurgte flere gange til, hvad de ledte efter, men fik ikke noget svar. kan ik-ke huske, at blev bedt om at fremvise forskellige dokumenter.

forklarede blandt andet, at i 2006 var i A/S Ju-lius Nielsen & Søn. Det er rigtigt, at Konkurrencestyrelsen i 2010 ransagede virksomheden, hvor de blandt andet fandt to notesbøger. I notesbøgerne ned-skrev de prisaftalerne, som de indgik med andre virksomheder i forbindelse med tilbudsgivning. har ikke indgået en aftale med Axel Rasmussen & Søn A/S. Foreholdt bilag 52-1-6, side 22 og 26 forklarede , at har skrevet aftalen med Axel Rasmussen & Søn A/S ned. Det er skrift. har nok fået oplysningerne fra en beregner i virksomhed. må forstå det sådan, at de skulle have 30.000 kr. af Axel Rasmussen & Søn A/S for at lade dem få entreprisen. De fik de 30.000 kr. for at sætte en højere tilbuds-pris end den, som Axel Rasmussen & Søn A/S gav på entreprisen.

rolle i A/S Julius Nielsen & Søn var en overordnet rolle i byggesager. Det var ikke , der beregnede tilbuddene.

Et udregningsvederlag skal lægges til tilbuddet, og skal svare til hvad det koster at beregne et tilbud. Foreholdt afhøringsrapport af 20. april 2010, bil-ag 36-001-001-0002, side 2, kan ikke huske at have forklaret præcist så-

dan, men det lyder meget rigtigt med hensyn til, hvordan honorar blev beregnet til de, der ikke fik entreprisen.

forklarede blandt andet, at er i A/S Julius Nielsen & Søn, hvor også er De aftaler, der blev indgået med andre virksomheder om udregningsvederlag, blev skrevet ned i det, som de kaldte "de sorte bøger". Alle dem, der gav pris på en entreprise, mødtes som regel dagen før licitationen og gennemgik tilbuddene som en slags forlicitation. De lagde tilbuddene med bagsiden opad. Man regulerede ikke på priserne på det tidspunkt. Man drøftede de enkelte arbejder forbundet med entreprisen. Alle regner i princippet tilbuddene gratis. Når de havde beregnet udregningsvederlaget, vendte de tilbuddene om, og sammenlignede tilbudspriserne for at opdage eventuelle fejl eller forglemmelser i tilbuddet. Udregningsvederlaget blev beregnet i forhold til entreprisensummen, og hvor lang tid de havde brugt på at beregne tilbuddet. Udregningsvederlaget blev lagt oven på alle tilbuddene. De fordelte udregningsvederlagene lige. Nogle få gange sendte man en faktura til den virksomhed, der havde vundet entreprisen. Som regel afregnede man ikke, idet det gik mere eller mindre lige op, hvis en anden af virksomhederne vandt den følgende eller næstfølgende entreprise. I disse situationer fik den vindende virksomhed hele udregningsvederlaget. Hvis de havde beregnet udregningsvederlaget til 10.000 kr., blev der lagt 40.000 kr. oven i alle tilbuddene, og den vindende virksomhed fik hele udregningsvederlaget.

Entreprisen vedrørende Høvelte Kaserne siger ikke så meget. ved godt, at har underskrevet tilbuddet, men det gjorde som udgangspunkt i den periode.

Forelagt de to telefaks fra Axel Rasmussen & Søn A/S kan ikke huske dem, men vil ikke afvise at have modtaget dem.

forklarede blandt andet, at fortsat er ansat som i A/S Julius Nielsen & Søn. deltager i licitationer. står selv for udregning af tilbud i forbindelse med entrepriser. har også haft deltaget i formøder. Der var ikke noget formøde vedrørende den konkrete sag om Høvelte kaserne. deltog derimod i besigtigelsesmødet. blev kontaktet af Axel Rasmussen & Søn A/S under besigtigelsesmødet og blev spurgt, om de var interesseret i entreprisen. Det betød, at de fik tilsendt tilbuddet fra Axel Rasmussen & Søn A/S og afgav et højere tilbud mod at få et vederlag. spurgte sin chef, om de skulle byde på opgaven eller ej. er efterfølgende blevet gjort bekendt med, at der blev beregnet et udregningsvederlag i den konkrete sag. Foreholdt udskrift fra de såkaldte sorte bøger forklarede, at det er skrift. læser det sådan, at Axel Rasmussen & Søn A/S skulle betale et udregningsvederlag på 30.000 kr. for at få opgaven og mod, at A/S Julius Nielsen & Søn gav et højere tilbud. Foreholdt telefonnotat fremlagt som bilag 52-13-07, side 18, kan ikke huske at have haft ringet til . Det kan godt passe, at har haft

ringet til _____, hvis _____ havde bedt _____ om at gøre det.

Forevist telefax med tilbud fra Axel Rasmussen & Søn A/S kan _____ ikke genkende dem. Man sendte tilbudslisten pr. fax på det tidspunkt. Udregningsvederlaget var aftalt og fremgik af tilbudsprisen. Det var generelt _____ der traf afgørelse om udregningsvederlagene. Hvis de holdt et formøde, aftalte de udregningsvederlagene på mødet. _____ ved ikke, om det var Axel Rasmussen & Søn A/S eller A/S Julius Nielsen & Søn, der havde foreslået udregningsvederlagets størrelse på 30.000 kr.

Sagens øvrige oplysninger

Den 22. februar 2006 fremsendte Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste anmodning om underhåndsbud vedrørende hovedentreprise på Høvelte Kaserne til blandt andre tiltalte og A/S Julius Nielsen & Søn.

Tiltalte afgav bud den 14. marts 2006 lydende på 2.828.348 kr. Ligeledes den 14. marts 2006 afgav A/S Julius Nielsen & Søn et bud lydende på 2.849.600 kr. eksklusive moms. Der var samme dag sendt en telefax fra tiltaltes telefaxnummer med kopi af tilbuddet til fax nr. 36750901, der tilhører A/S Julius Nielsen & Søn.

Den 20. april 2006 sendte tiltalte et revideret bud lydende på 1.588.839 kr. til Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. Den 21. april 2006 blev der fra tiltaltes telefax sendt en kopi af tilbuddet til fax nr. 36750901 tilhørende A/S Julius Nielsen & Søn. Den 25. april 2006 sendte A/S Julius Nielsen & Søn et revideret tilbud til Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste lydende på 1.612.900 kr.

Den 19. juni 2006 meddelte Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste, at der var modtaget to tilbud fra henholdsvis tiltalte på 1.588.839 kr. og fra A/S Julius Nielsen & Søn på 1.612.900 kr., samt at man agtede at indgå aftale med lavestbydende.

Den 19. juni 2006 er der nedskrevet en telefonbesked til _____ fra A/S Julius Nielsen & Søn om et beløb på 30.000.

Af kopi af notesbøger ført hos A/S Julius Nielsen & Søn fremgår følgende under datoen 20. juni 2006:

"...

Høvelte
AFTALT 30.000,- til os
entreprise 2.8

} NEDSAT
1.6

..."

Af en ikke dateret side fra notesbogen fremgår herudover blandt andet:

"

HØVELTE
AUGUST 06
TIL OS 30,000"

Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste fremsendte entreprisekontrakt til tiltalte den 21. juli 2006 med en entreprisum på 1.517.439 kr. efter fradrag af 71.400 kr. for timelønsarbejder.

Københavns Byret afsagde den 2. februar 2011 kendelse om ransagning hos Axel Rasmussen & Søn A/S med følgende begrundelse:

" ...

Efter de foreliggende oplysninger er Axel Rasmussen & Søn A/S med rimelig grund mistænkt for overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1, og en ransagning må af de af anklagemyndigheden anførte grunde antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Herefter er betingelserne i retsplejelovens § 794, stk. 1 og 2, opfyldt, og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk kriminalitets begæring om ransagningstilladelse imødekommes derfor i medfør af retsplejelovens § 796, stk. 2,

..."

Der blev foretaget ransagning på selskabets adresse den 25. maj 2011, hvor tiltalte ved blev afhørt og i følge rapporten sigtet for overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1, og § 7.

Tiltalte ved blev afhørt af politiet den 8. juli 2011 og den 31. august 2012.

Den 7. januar 2013 meddelte Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, at mens tiltalte fortsat var sigtet i sagen, blev den videre forfølgning af opgivet, da ransagningskendelsen den 2. februar 2011 ikke afbrød forældelsen mod

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet udstedte den 1. oktober 2014 et bødeforlæg til tiltalte lydende på 550.000 kr., der ikke blev vedtaget.

Af selskabsrapport for Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S udskrevet den 13. april 2015 fremgår, at selskabet i regnskabsåret 2009/2010 havde en omsætning på 16.649.000 kr., og 16.126.000 kr. i regnskabsåret 2010/2011. Af selskabets årsrapport fra 2013/2014 fremgår, at selskabet havde en bruttofortjeneste på -75.228 kr. og aktiver for 622.002 kr.

Retsgrundlaget

Straffelovens § 94, stk. 5, 1. pkt., blev ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 affattet således:

"Forældelsesfristen afbrydes ved ethvert rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen."

Af Straffelovrådets Betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse, side 22, fremgår blandt andet:

"Efter den gældende regel i § 94, stk. 1, 3. pkt., afbrydes forældelse ved "ethvert rettergangsskridt, hvorved den pågældende er betegnet som sigtet". Denne formulering er for så vidt mindre adækvat, som det antages, at forældelse kan afbrydes, selv om den pågældende ikke er betegnet som sigtet, - når der dog er foretaget "indenretlige skridt"... med bestemt præg af at være rettet mod den pågældende som sigtet". jfr. Hurwitz, Almindelig del, s. 212. Rådet foreslår en ny formulering af bestemmelsen: "rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for forholdet". Denne formulering er i overensstemmelse med den, der anvendes i § 61, stk. 2. Der tilsigtes ikke herved nogen realitetsændring i den gældende ordning, hvorved det anses for tilstrækkeligt til afbrydelse af forældelse, at en forundersøgelsesbegæring eller begæring om indenretlige efterforskningskridt er indleveret til retten til berømmelse.

...

Endvidere har man overvejet, om det er rigtigt at lade et rettergangsskridt afbryde forældelsesfristen, før den pågældende er underrettet om skridtet (som nævnt ovenfor antages f.eks. *indlevering til retten* at forundersøgelsesbegæring at afbryde forældelse). Rigsadvokaten har på grundlag af anklagemyndighedens erfaringer, bl.a. i skatte og valutasager udtalt, at en ændring på dette punkt vil betyde en uheldig svækkelse af mulighederne for retsforfølgning i tilfælde, hvor overtræderen har søgt at unddrage sig ansvaret ved flugt. Rådet mener da heller ikke, at den gældende ordning giver anledning til betænkeligheder. Man lægger herved vægt på to forhold. Afbrydelsen forudsætter et indenretligt skridt. Og afbrydelsen mister sin afbrydende virkning, hvis den ikke følges op, jfr. de yderligere bestemmelser i udkastets §

94, stk. 5, og bemærkningerne hertil nedenfor."

Straffelovens § 94, stk. 5, 1. pkt., blev ved lov nr. 364 af 24. maj 2005 affattet således:

"Forældelsesfristen afbrydes, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen."

Af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 9 af 23. februar 2005 om ændring af straffeloven (Forældelse, skærpelse af straffen for falske afsonere m.v.) hedder det blandt andet:

"På den baggrund er det udvalgets opfattelse, at den generelle hovedregel i alle sager bør være, at den pågældende gøres bekendt med sigtelsen. Hensynet til den sigtede taler også for, at det almindeligvis ikke er mulighed for, at den pågældende først efter, at forældelsesfristen ville være udløbet, gøres bekendt med, at der verserer en straffesag.

Udvalget finder endvidere, at forældelsesfristen alternativt skal kunne afbrydes, når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt.

...

Der vil endvidere ske afbrydelse, hvis der f.eks. opnås en retskendelse om telefonaflytning."

Herudover fremgår følgende af lovforslagets specielle bemærkninger:

"...

Den foreslåede § 94, stk. 5, 1. pkt., indebærer, at anklagemyndigheden og politiet får samme simple fremgangsmåde til at afbryde forældelsesfristen, som andre offentlige myndigheder har i dag efter § 94, stk. 5. Forældelsesfristen afbrydes således, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen. Endvidere afbrydes forældelsen, når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen.

...

Anmodning om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen, har forældelsesafbrydende virkning. Anmodning om f.eks. kendelse om telefonaflytning efter retsplejelovens kap. 71 eller om ransagning eller beslaglæggelse efter retsplejelovens kap. 73 og 74 kan ligeledes afbryde forældelsesfristen.

...

Det er selve anmodningen om rettergangsskridt, der afbryder forældelsesfristen. Det er uden betydning, hvornår og om dette

følges op af et retsmøde, eller om retten beslutter at afslå anmodningen.

..."

I forslaget til lov nr. 426 af 6. juni 2002 om ændring af konkurrenceloven (Offentretlig konkurrencebegrænsninger, bøder m.v.) hedder det i bemærkningerne vedrørende § 23, stk. 3, blandt andet:

"Ved den seneste ændring af konkurrenceloven, jf. lov nr. 416 af 31. maj 2000, blev principperne for bødeudmåling, men ikke bødeniveaue, tilnærmet Europa-Kommissionens principper for beregning af bøder. Ved udmålingen af en bøde efter den gældende lov skal der tages udgangspunkt i overtrædelsens grovhed og varighed. Dette udgangspunkt fastholdes med forslaget.

...

Der er således tre faktorer, der primært skal tages udgangspunkt i ved fastsættelse af en bøde for overtrædelse af konkurrenceloven, nemlig overtrædelsens grovhed og varighed samt den juridiske persons omsætning. En overtrædelsens grovhed og varighed skal vurderes efter de samme principper, som det er tilfældet efter den gældende lov, hvilket også svarer til kommissionens praksis. Det betyder, at der ved vurderingen af en overtrædelsens grovhed kan sondres mellem en mindre alvorlig overtrædelse, en alvorlig overtrædelse og en meget alvorlig overtrædelse.

På baggrund af overtrædelsens grovhed kan der fastsættes et grundbeløb, som skal være føleligt for de involverede virksomheder og samtidig forebygge overtrædelser af konkurrenceloven.

En overtrædelse af konkurrenceloven vil som udgangspunkt omfatte det danske marked eller en del heraf. Af hensyn hertil bør grundbeløbet for en overtrædelse af konkurrenceloven ligge på et lavere niveau end for en overtrædelse af EU-konkurrencereglerne. En vis tilnærmelse til EU-konkurrencereglerne forudsætter, at grundbeløbet for en mindre alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven ligger i størrelsesordenen fra 10.000 kr. til 400.000 kr. Er der tale om en alvorlig overtrædelse, kan grundbeløbet udgøre fra 400.000 kr. til 15 mio. kr. og for en meget alvorlig overtrædelse fra 15 mio. kr. og derover.

Hvad angår varigheden af en overtrædelse, kan der, som også anført i Erhvervsudvalgets betænkning af 18. maj 2000 (FT 1999-2000, tillæg B, s. 1297, h.sp.), og i overensstemmelse med EU-konkurrenceretten, sondres mellem en overtrædelse af kortere varighed (mindre end 1 år), af mellem varighed (1-5 år) og af lang varighed (over 5 år).

...

De ovenfor angivne bemærkninger om bødeniveau har karakter af et udgangspunkt for strafudmålingen, som kan fraviges af domstolene i opad- eller nedadgående retning, hvis der i konkrete sager foreligger skærpende eller formildende omstændigheder."

(I betænkning fra Folketingets Erhvervsudvalg af 18. maj 2000 om ændring af konkurrenceloven (Fusionskontrol, Konkurrencerådet sammensætning, decentralisering mv.) hedder det blandt andet (Folketingstidende 1999/2000, L. 242, tillæg B, side 1297):

"I de situationer, hvor der idømmes en bøde, vil det i strafudmålingen indgå, om der er tale om en mindre overtrædelse, en alvorlig overtrædelse eller en meget alvorlig overtrædelse.

En mindre alvorlig overtrædelse kan være en konkurrencebegrænsende vertikal aftale med en beskeden virkning på det relevante marked, Eksempelvis en bestemmelse i en eneforhandlingsaftale, der forbyder eneforhandleren at levere til kunder uden for området, og som aldrig er blevet håndhævet. Et andet eksempel kan være en eksklusiv købsforpligtelse for en forhandler, og som løber i mere end 5 år.

En alvorlig overtrædelse kan f.eks. bestå i en vertikal aftale vedrørende fastsættelse af bindende mindstepriser ved videresalg. Et andet eksempel kan være en horisontal konkurrencebegrænsende aftale, hvor to producenter f.eks. i fællesskab har udviklet et produkt og i forbindelse hermed aftaler at afstå fra at konkurrere med hinanden ved salget af produktet. Endelig kan et misbrug af dominerende stilling være en alvorlig overtrædelse.

Som eksempel på de meget alvorlige overtrædelser kan nævnes pris- eller markedsopdelingskarteller, som omfatter de væsentligste aktører på markedet. Det kan også være tilfælde, hvor en virksomhed med monopolstilling forsøger at fastholde denne ved en flerhed af misbrug."

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter den af [redacted] afgivne forklaring samt de fremlagte telefaxrapporter og udskrifter fra notesbogen ført hos A/S Julius Nielsen & Søn finder retten det bevist, at en person fra Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S (tidligere Axel Rasmussen & Søn A/S) i forbindelse med besigtigelsesmødet på Høvelte Kaserne rettede henvendelse til A/S Julius Nielsen & Søn med henblik på at indgå en aftale om, at A/S Julius Nielsen & Søn mod et vederlag på 30.000 kr. skulle afgive et højere tilbud på entreprisen end det af Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S afgivne. Retten finder det derved bevist,

at der er udvekslet oplysninger og aftalt et vederlag for koordinering af tilbud, samt at aftalen havde til formål at begrænse konkurrencen.

På baggrund af de fremlagte telefaxrapporter, telefonbeskeden, udskriften fra notesbogen ført hos A/S Julius Nielsen & Søn A/S samt den af afgivne forklaring finder retten det endvidere bevist, at overtrædelsen som en forsætlig handling kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer, jf. straffelovens § 27, stk. 1. Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S findes derved skyldig i overensstemmelse med den rejste tiltale for overtrædelse af konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4, jf. § 6, stk. 1, jf. stk. 3.

Det følger af konkurrencelovens § 23, stk. 6, at forældelsesfristen for bødestraf efter konkurrencelovens § 23 er 5 år. Efter forklaringerne samt henset til at Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S afgav tilbud den 14. marts 2006 og den 20. april 2006, og da Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S sendte telefax til A/S Julius Nielsen & Søn med kopi af tilbuddene den 14. marts 2006 og 21. april 2006, finder retten, at den konkurrencebegrænsende aftale blev indgået i tilknytning hertil. Retten finder på den baggrund og henset til anklageskriftets formulering, at forældelsesfristen skal regnes fra den 25. april 2006.

Retten lægger efter rapport af 25. maj 2011 til grund, at Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S blev formelt sigtet den 25. maj 2011. Det følger af straffelovens § 94, stk. 5, 1. pkt., at forældelsesfristen blandt andet afbrydes, når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S er i kendelsen af 2. februar 2011 fra Københavns Byret ikke betegnet som sigtet, men som med rimelig grund mistænkt i overensstemmelse med formuleringen i retsplejelovens 794, stk. 1, og stk. 2. Retten finder imidlertid, at rettergangsskridt i form af ransagningskendelse i den konkrete situation henset til sagens karakter har bestemt præg af at være rettet mod den pågældende som sigtet. Forarbejderne til lovforslag nr. 9 af 23. februar 2005 om ændring af straffeloven ses ikke at fravige bemærkningerne herom i betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse m.v. samt den mellemliggende retspraksis, hvor- efter ransagningskendelser, hvori angives, at den pågældende mistænkes for en given lovovertrædelse, efter omstændighederne kan være tilstrækkeligt til at afbryde forældelse. Retten finder på den baggrund, at forældelsesfristen blev afbrudt ved anklagemyndighedens indgivelse af anmodning om ransagning hos tiltalte.

Henset til det oplyste om at efterforskningen var rettet mod 40 virksomheder, og at materialet omfattede mere end 6,5 millioner filer og cirka 80 visitationer finder retten, at det forhold, at der gik mere end 3 måneder fra kendelsen blev afsagt, til der blev foretaget ransagning hos tiltalte, ikke kan antages at udgøre en omgåelse af reglerne om afbrydelse af forældelse.

Det lægges til grund, at det samlede sagsforløb startede med Konkurrencestyrelsens kontrolbesøg ved 5 entreprenørvirksomheder i april 2010. Ransagning fandt sted, og tiltalte blev sigtet den 25. maj 2011. Tiltalte blev yderligere afhørt den 8. juli 2011 og 31. august 2012. Der blev udstedt bødeforlæg den 1. oktober 2014, og anklageskrift blev sendt til retten den 18. maj 2015. Efterforskningen omfattede et kompliceret sagskompleks, som efter det oplyste involverede 40 virksomheder og et meget omfattende sagsmateriale, der efter det oplyste indtil videre har medført, at 20 virksomheder har vedtaget de af SØIK udstedte bødeforlæg. Henset til det oplyste om efterforskningens omfang og antallet af implicerede virksomheder finder retten ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at forfølgningen efter ransagningen har været standset på ubestemt tid. Strafansvaret er således heller ikke forældet efter straffelovens § 94, stk. 6, 2. pkt.

Aftalen mellem tiltalte og A/S Julius Nielsen & Søn er en horisontal, konkurrencebegrænsende aftale bestående af tilbudskoordinerings mellem konkurrenter. En sådan aftale må anses for en alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i forarbejderne til 2002-loven om ændring af konkurrenceloven. Udgangspunktet for bøden er efter disse forarbejder i intervallet 400.000 kr. til 15 mio. kr. Retten har ved udmåling af bøden endvidere lagt vægt på overtrædelsens begrænsede varighed samt tiltaltes omsætning, mens selskabet var i drift, jf. konkurrencelovens § 23, stk. 5. Endelig har retten lagt vægt på, at der er tale om et enkeltstående tilfælde samt den tid, der er gået siden overtrædelsen fandt sted til afsigelse af dom, der i væsentlig grad ikke alene har beroet på tiltaltes forhold. Straffen fastsættes på denne baggrund til en bøde på 400.000 kr.

Thi kendes for ret:

Tiltalte Handelsselskabet af 4.7.2011 A/S skal betale en bøde på 400.000 kr.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Annette Dam Ryt-Hansen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Hillerød, den 28. oktober 2015

Jeanette Breilev
kontorfuldmægtig